

Raadsvoorstel

Datum raad	12 december 2024	Zaaknummer	2692825
Datum college	5 november 2024	Portefeuille	Sport, Onderwijs, Recreatie & Toerisme J.T.M.M. van Gerwen
Onderwerp	Beschikbaarstelling investeringskrediet natuur- en landschapspark Vlagheideberg		

Samenvatting

Op 6 april 2023 heeft de raad ingestemd met de visie en het schetsontwerp van een natuur- en landschapspark op en om de Vlagheideberg. Ook is toen een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de uitwerking. Er is een projectleider aangesteld en met de inzet van externe deskundigheid en betrokkenheid van lokale belanghebbenden is het plan uitgewerkt.

Daarbij is de beoogde ontwikkeling in 2 fasen geknipt:

- Fase 1: uitwerking van het concept fietsen, MTB (mountainbiken), wandelen en kunst op de Vlagheideberg
- Fase 2: uitwerking van de recreatieve en natuurontwikkeling in het gebied MOB Zuid en aangrenzende percelen

Fase 1 is zodanig uitgewerkt dat een besluit over de volgende investeringen gevraagd wordt:

- De aanleg van een verhard fietspad van in totaal 3 km geschikt voor zowel de sportieve als recreatieve fietsers
- De aanleg van een MTB-route van ca 8 km
- De aanleg van ca 5 km wandelpaden deels ter vervanging van de paden waar het fietspad komt en deels nieuwe paden ter versterking van het wandelaanbod
- Een nog nader te kiezen kunsttoepassing

Voor de investeringen op de Vlagheideberg is in de vastgestelde begroting 2024 een bedrag opgenomen van € 3,6 miljoen. Hieronder vallen alle bovenstaande investeringen. Er zijn ook nog twee elementen op de Vlagheideberg die in deze begroting zitten en in fase 2 pas aan de orde komen omdat ze samenhangen met dan te maken keuzes: de invulling van het concept spelen en een pad voor mindervaliden. De € 3,6 miljoen wordt taakstellend voor zowel de verdere uitwerking van fase 1 als de nog te realiseren onderdelen in fase 2.

Streven is de realisatie in 2025.

Essentiële voorwaarden voor de investering op de Vlagheideberg is de instemming van Stadsgewest 's-Hertogenbosch als eigenaar van de locatie, een goedkeuring van de

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant als toetser aan de vigerende omgevingsvergunning en een positief advies van de provincie Noord-Brabant als verantwoordelijke voor de nazorg van de stortplaats. Met deze organisaties is meermalen constructief overleg gevoerd. De Omgevingsdienst heeft in haar brief van 30 augustus 2024 laten weten dat zij vooruitlopend op het definitieve bestek in kan stemmen met de voorgestelde aanpak en uitgangspunten van de herinrichting.

Deze instemming is de directe aanleiding om aan de raad het investeringsbedrag te vragen. Beschikbaarheid hierover is gewenst om concrete afspraken in de vervolgstappen te maken.

Met het beschikbaar stellen van het investeringsbedrag wordt invulling gegeven aan de realisatie van het natuur- en landschapspark Vlagheideberg dat als onderwerp 5.12 in 'Thuis in Meierijstad, Mijlpalen 2023-2026' (TiMM) is opgenomen.

Op 19 september 2024 is het natuur- en landschapspark besproken met de raad tijdens een beeldvormende avond. De veelheid aan vragen en opmerkingen maakt duidelijk dat de ontwikkeling ook bij de raad leeft. In de uitwerking van de investeringen als ook de aanpak van fase 2 wordt deze input waar mogelijk meegenomen.

Doelstelling

Met een besluit over de investeringen in het natuur- en landschapspark Vlagheideberg wordt een stap gezet in een langgekoesterde wens tot een recreatieve invulling van het gebied Vlagheide.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

In het collegewerkprogramma 'Thuis in Meierijstad, Mijlpalen 2023-2026' (TiMM) is als onderwerp 5.12 de aanleg van het natuur- en landschapspark Vlagheideberg opgenomen met in 2023 de voorbereiding en in 2024 de realisatie van het publieke deel van de investeringen en de uitvraag naar private partijen. In TiMM is als doorkijk ook al een investeringsbedrag opgenomen van € 3,5 miljoen. In verband met actualisatie van de prijzen en inclusief interne uren is bij de begroting 2024 dit bedrag verhoogd naar € 3,9 miljoen. Via dit raadsvoorstel wordt deze investering beschikbaar gesteld.

Behandeling in commissie

28 november 2024

Ontwerpbesluit gemeenteraad

Beschikbaarstelling van een investeringskrediet van € 3,6 miljoen in het natuur- en landschapspark Vlagheideberg.

Waarom naar de raad

De doorontwikkeling van Vlagheideberg als recreatieve cluster is een majeure ontwikkeling waarvoor instemming van de gemeenteraad gewenst is. Op 19 september 2024 is het natuur- en landschapspark ter voorbereiding op de besluitvorming hierover besproken met de raad tijdens een beeldvormende avond.

Onderwerp

Beschikbaarstelling investeringskrediet natuur- en landschapspark Vlagheideberg.

Aanleiding

Reeds in 2006 is in het Masterplan Vlagheide de recreatieve doorontwikkeling van Vlagheide opgenomen, destijds vastgesteld door de voormalige gemeenten Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode. Hierin is het gebied aangemerkt als zogenaamde recreatieve poort. De gemeente Meierijstad heeft deze ambitie overgenomen. De doorontwikkeling van Vlagheide is ook opgenomen in de 'Visie Recreatie en Toerisme' (2018) en 'Thuis in Meierijstad, Mijlpalen 2023-2026'.

Argumenten

1.1 Lang gekoesterde wens op gebied van recreatie

Reeds in 2006 is in het Masterplan Vlagheide de recreatieve doorontwikkeling van Vlagheide opgenomen, destijds vastgesteld door de voormalige gemeenten Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode. Hierin is het gebied aangemerkt als zogenaamde recreatieve poort. De gemeente Meierijstad heeft deze ambitie overgenomen. De doorontwikkeling van Vlagheide is ook opgenomen in de 'Visie Recreatie en Toerisme' (2018).

In TiMM is als onderwerp 5.12 de aanleg van het natuur- en landschapspark Vlagheideberg opgenomen. Met het beschikbaar stellen van het investeringskrediet komt realisatie in beeld en wordt invulling gegeven aan een wens die al vanaf 2006 loopt.

1.2 Aandacht voor sport en bewegen

Realisatie van de investeringen in fiets- en wandelpaden op de Vlagheideberg zal veel mensen in beweging brengen zowel de geoefende sporter al dan niet in verenigingsverband (denk aan Wielerclub Schijndel) maar ook de recreatieve fietser en wandelaar uit geheel Meierijstad. De Vlagheideberg wordt een aantrekkelijke plek om invulling te geven aan de doelstellingen uit de sportnota 'Meierijstad sportief in beweging'.

1.3 Aandacht voor kunst in openbare ruimte

In de Nota Kunst en Cultuur 2024 – 2030, 'Kunst en cultuur kleuren Meierijstad' wordt ingezet op een verdere stimulering van kunst in de openbare ruimte. Binnen het natuur- en landschapspark wordt hiervoor ruimte geboden. In het TiMM (5.12) is hiervoor opgenomen een investering in een kunstwerk (€ 200K). Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld in samenwerking met Kunststichting Meierijstad.

1.4 Versterking van natuur en landschap

Niet voor niets wordt de ontwikkeling aangeduid als een natuur- en landschapspark. Wat betreft landschap is behoud van de weidsheid en openheid van de Vlagheideberg essentieel. Bij de uitwerking is hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden door behoud van grote open weidegebieden en de bundeling van routes. Hierdoor blijft er op de hellingen voldoende ruimte voor het leefgebied van diverse vogels waaronder de veldleeuwerik.

Verder worden er zeer beperkt routes aangelegd in het struweel op de berg dat grenst aan de Eerdse Bergen om de natuurlijke verbinding met dit gebied te handhaven.

Tot slot is het voornemen om de installatie voor de onttrekking van stortgas landschappelijk beter in te passen.

In goed overleg met de Natuurwerkgroep Eerdse Bergen is daarnaast een separaat traject doorlopen om te komen tot afspraken over versterking van de natuur in relatie tot de recreatieve ontwikkelingen. Door een extern bureau is een literatuurstudie uitgevoerd op basis van alle beschikbare informatie. Voor fase 1 is afgesproken dat gelijktijdig met de aanleg van fiets- en

wandelroutes op de Vlagheideberg ook naar versterking van de Eerdse en Koevingse Bergen wordt gekeken: autovrij maken van de doorgaande weg tussen de Vlagheideberg en de Eerdse Bergen en verbetering van de zonering van de padenstructuur in de Eerdse en Koevingse Bergen. Dit zoneringsplan moet leiden tot een betere spreiding van de recreatieve druk. Voor fase 2 zal de recreatieve ontwikkeling samengaan met de versterking van natuur en landschap in de directe omgeving van de Vlagheideberg volop aandacht krijgen (MOB Zuid en aangrenzende percelen).

Tot slot is er meermalen gesproken met de huidige beheerders die op de Vlagheideberg koeien en schapen laten grazen en het gras en de bermen maaien. Inzet is om ook na de investeringen deze vormen van beheer voort te zetten, omdat ze passend zijn bij het landschap.

1.5 Beschikbaarheid van budget voor investeringen en beheer

N.a.v. de eerder opgestelde visie en het schetsontwerp van het natuur- en landschapspark is in de begroting 2024 een bedrag opgenomen van totaal € 3,9 miljoen. Na aftrek van het voorbereidingskrediet is er 3,6 miljoen euro beschikbaar. Voor fase 1 wordt dit budget ingezet voor de kunsttoepassing (200K) en voor de fiets-, MTB- en wandelpaden. Er zijn ook nog twee elementen op de Vlagheideberg die in deze begroting zitten en in fase 2 pas aan de orde komen omdat ze samenhangen met dan te maken keuzes (w.o. de mogelijke realisatie en locatie van een natuurpoort). Dan gaat het om de invulling van het concept spelen en een pad voor mindervaliden. De € 3,6 miljoen wordt taakstellend voor zowel de verdere uitwerking van fase 1 als de nog te realiseren onderdelen in fase 2.

In de begroting van de gemeente is reeds structureel een bedrag van € 67.000, - opgenomen voor het beheer na aanleg van het natuur- en landschapspark.

1.6 Medewerking Stadsgewest 's-Hertogenbosch

De gronden van de berg zijn in eigendom van het Stadsgewest 's-Hertogenbosch. De realisatie kan los van de eigendomssituatie worden uitgevoerd. Het Stadsgewest heeft op basis van de visie en het schetsontwerp reeds eerder bestuurlijk haar medewerking toegezegd. Zij stelt vooral voorwaarden aan de risico's, veiligheid en beheeraspecten.

Met Stadsgewest is meermalen contact geweest (medewerkers Meierijstad, Afvalzorg, Milon). Er wordt gewerkt aan een vaststellingsovereenkomst tussen het Stadsgewest en de gemeente, waarin de risico's bij de aanleg van de paden en kunsttoepassing en afspraken over het beheer na realisatie worden vastgelegd. Onderdeel van het toekomstig beheer is ook de inzet om de huidige begrazing door koeien en schapen te behouden.

1.7 Instemming Omgevingsdienst en Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant wordt verantwoordelijk voor de nazorg van de stortplaats. Maar aangezien de stortplaats nog niet formeel is gesloten, in de zin van de Wet milieubeheer en daarmee nog niet overgedragen voor eeuwigdurende nazorg aan de provincie Noord-Brabant, is voor de stortplaats nog de vigerende omgevingsvergunning Milieu van kracht. De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant toetst de plannen aan deze vigerende omgevingsvergunning en vraagt hiervoor advies van de provincie Noord-Brabant. De Omgevingsdienst heeft in haar brief van 30 augustus 2024 laten weten dat zij na overleg met de provincie Noord-Brabant, vooruitlopend op het definitieve bestek en onder enkele voorwaarden kan instemmen met de voorgestelde aanpak en uitgangspunten van de herinrichting.

1.8 Start aanpak fase 2

In lijn met de op 21 maart 2023 door het college vastgestelde startnotitie natuur- en landschapspark Vlagheideberg wordt fase 2 opgestart. Dan gaat het vooral om de ontwikkeling in MOB Zuid en de omliggende percelen. Onder fase 2 vallen ook nog twee elementen op de Vlagheideberg: de invulling van het concept spelen en een pad voor minder-validen.

In de eerder door de raad vastgestelde visie en het schetsontwerp zijn voor MOB Zuid en omgeving aanzetten gegeven zoals een uitwerking van de recreatieve ontwikkeling (verblijfsrecreatie, natuurgerichte golfbaan) en versterking van natuur. Ook wordt in fase 2 meegenomen de verkenning van een eventuele horeca/natuurpoort en de locatie hiervan. Onderdeel van fase 2 is om te komen tot een uitvraag naar marktpartijen met recreatieve ambities om gezamenlijk te verkennen hoe deze samengaan met de natuurdoelen.

Medio 2024 is een landbouwperceel van 6 ha aangekocht, waarmee de gemeente eigenaar is van alle percelen in dit gebied (totaal 18 ha). Gelet op de aanwezigheid van percelen die begrensd zijn als NatuurNetwerkBrabant (NNB) is de provincie een belangrijke partner in de ontwikkeling van fase 2.

Kanttekeningen

1.1 Definitieve goedkeuring omgevingsdienst

De omgevingsdienst heeft voorlopig groen licht gegeven. Een definitieve goedkeuring vindt plaats op basis van een definitief bestek. Gelet op het voortraject is er alle reden aan te nemen dat deze goedkeuring er uiteindelijk ook komt.

1.2 Overeenstemming met Stadsgewest

De vaststellingsovereenkomst tussen de gemeente en het Stadsgewest moet bestuurlijk worden geaccordeerd. Gemeente Meierijstad maakt zelf onderdeel uit van dit bestuur. Uit eerdere contacten komt duidelijk naar voren dat bij een afdoende afdekking van de risico's en kosten instemming te verwachten is.

1.3 Taakstellend budget

Met het besluit van de raad komt er een investeringskrediet beschikbaar. Dit zal taakstellend zijn voor de verdere uitwerking van de plannen op bestekniveau.

1.4 Omgevingsvergunning/bestemmingsplan

In het omgevingsplan/bestemmingsplan heeft de Vlagheideberg de bestemming 'Gemengd'. De plannen voor fase 1 van het natuur- en landschapspark passen daarin. Wel dient voor de aanleg van de verharde fietspaden een omgevingsvergunning (voorheen aanlegvergunning) te worden aangevraagd en afgegeven. Een eerste verkenning laat zien dat dit naar verwachting geen probleem geeft.

1.5 Geen rekening gehouden met zonnepark

In het schetsontwerp van het natuur- en landschapspark is rekening gehouden met de aanleg van een zonnepark van 6 ha. Daar de voortgang hiervan de afgelopen periode stagneerde is bij de uitwerking van de fiets- en wandelpaden geen rekening gehouden kunnen worden met de komst van een zonnepark.

Inmiddels is door het collegebesluit d.d. 13 augustus 2024 tranche 1 van 'zon opwek' afgerond en het principebesluit voor medewerking aan de initiatiefnemer (Afvalzorg) vervallen. Ook de initiatiefnemer zelf heeft aangegeven af te zien van de verdere ontwikkeling. Inmiddels is tranche 2 van 'zon opwek' van start gegaan. Hiermee blijft de mogelijkheid aanwezig dat een initiatiefnemer kijkt naar de Vlagheideberg als mogelijke locatie voor een zonnepark. In beginsel is

hiervoor nog steeds de ruimte. Wel zal dan rekening gehouden moeten worden met de padenstructuur die wordt gerealiseerd.

1.6 Aanwezige waarden en beleidskaders MOB-complexen

Onderdeel van fase 2 is de verkenning van recreatieve mogelijkheden in de MOB-complexen Zuid en Oost. De locaties herbergen waarden t.a.v. natuur en cultuurhistorie. Deze maken ook onderdeel uit van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Een recreatieve invulling dient hiermee rekening te houden. Ook is het mogelijk dat er compensatie nodig is. Compensatie moet bij voorkeur landen in het gebied Vlagheideberg/Eerdse Bergen.

1.7 Helderheid over mobiliteit en infrastructuur

Met het natuur- en landschapspark zal het bezoek aan het gebied toenemen. Met de realisatie van fase 1 zal dit vooral langzaam verkeer zijn (fietsers, wandelaars). Afhankelijk van de keuzes voor recreatie in fase 2 zal dit nog verder toenemen waarbij ook meer autoverkeer te verwachten is. Vanwege aanpalende ontwikkelingen (bedrijventerrein Duin-Den Ouden) zal er in de toekomst ook meer vrachtverkeer zijn. Naar al deze consequenties loopt een verkeersonderzoek. Daarbij wordt ook gekeken naar oplossingen voor de infrastructurele vraagstukken rondom het bedrijventerrein Duin.

1.8 Aanvullende investeringen

Het gevraagde investeringskrediet is bestemd voor de publieke investeringen in fase 1 en de nog te realiseren publieke investeringen in fase 2 (spelen, rollator pad). In fase 2 ligt de focus op private investeringen. Maar ook dan is niet uit te sluiten dat er aanvullende investeringen nodig zijn voor infrastructuur en natuurontwikkeling. Vooruitlopend daarop is reeds verkend of er mogelijkheden zijn in het kader van het Meerjarenprogramma (MJP) Groenblauwe gebiedsontwikkeling. Fase 2 biedt evenwel ook kansen op inkomsten (verpachten van gronden). Onderdeel van de uitwerking van fase 2 is inzicht te verkrijgen in deze kosten/investeringen en de financiering hiervan.

Communicatie

In navolging van het uitgebreide participatietraject met relevante belanghebbenden bij de totstandkoming van de visie en het schetsontwerp zijn ook in deze fase 1 de omgeving en andere relevante partijen betrokken:

- Brede projectgroep met interne medewerkers
- Klankbordgroep met externe stakeholders (dorpsraad Eerde, natuurwerkgroep Eerdse Bergen en Vereniging Vlagheide)
- Kunststichting Meierijstad
- Incidentele contacten met belanghebbenden (omwonenden, bedrijven, initiatiefnemers met plannen)
- Extra overleg met natuurorganisatie om te komen tot afspraken over versterking natuur in relatie tot recreatieve ontwikkelingen
- Afstemming met Stadsgewest 's-Hertogenbosch, provincie Noord-Brabant en omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
- Openbare beeldvormende avond op 19 september 2024
- Presentatie van het plan in een openbare vergadering van de dorpsraad Eerde op 24 oktober 2024

Te zijner tijd zal er t.b.v. de realisatie van de investeringen een communicatieplan worden opgesteld.

Duurzaamheid

Realisatie van het natuur- en landschapspark draagt bij de klimaatdoelstellingen van de gemeente (extra natuurontwikkeling, minder autoverkeer en stimulering fietsen). Als recreatieve voorziening voor haar inwoners draagt het bij aan een gezond leefklimaat.

Planning

Realisatie van de investeringen van fase 1 van het natuur- en landschapspark is voorzien in 2de helft van 2025.

In TiMM is als onderwerp 5.12 de aanleg van het natuur- en landschapspark Vlagheideberg opgenomen met een realisatie in 2024. De voorbereiding heeft iets langer geduurd, maar met het beschikbaar stellen van het investeringsbedrag komt realisatie in 2025 in beeld.

Rechtsbescherming

Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie

Onderdeel van taken ambtelijke inzet.

Bijlage(n)

- Schetsontwerp fietspad: *INFR230811-001-04_SO Vlagheide+luchtfoto*
- Brief Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant met voorlopige goedkeuring: *Instemming ontwerpnota uitgangspunten herontwikkeling Vlagheide*
- Schetsontwerp MTB- en wandelroutes: *Ontwerp Vlagheide 13-10-2024*
- *00*
- Aanpak kunst: *Plan van aanpak kunsttoepassing Natuur- en Landschapspark Vlagheideberg DEFINITIEF*
- Studie natuurwaarden Vlagheideberg en omgeving: *V2.1_240219_Rapportage natuurwaarden Vlagheide*

Ter inzage documenten

Niet van toepassing.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.J.M. Meertens

ir. C.H.C. van Rooij

MEIERIJSTAD

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 5 november 2024.

Gelet op artikel 189 Gemeentewet

Besluit gemeenteraad:

Een investeringskrediet van € 3,6 miljoen beschikbaar te stellen in het natuur- en landschapspark Vlagheideberg.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 12 december 2024.

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

A.F.J. Franken MSc

ir. C.H.C. van Rooij